



### In deze nieuwsbrief:

- Opstart nieuwe lerende netwerken: leer bij over onderwijs aan en zorg voor CSF leerlingen
- Onderzoeksrapport "Verkenning onderwijsbehoeften van uitzonderlijk hoogbegaafde (UHB) leerlingen" gepubliceerd
- Leven hoogbegaafden "intenser"? Meta-analyse over hoogbegaafdheid en overprikkeldheid
- Bijleren over CSF onder de Griekse zon: zien we jou ook op ECHA 2024?
- Demotivatie en onderpresteren bij CSF leerlingen bij de overgang naar het secundair onderwijs
- Lezing "CSF jongeren: net als iedereen, of toch een tikkeltje anders?"

## Opstart nieuwe lerende netwerken: leer bij over onderwijs aan en zorg voor CSF leerlingen

Binnen de lerende netwerken van het *Ondersteuningsbeleid Cognitief Sterk Functionerende Leerlingen* bouwen scholen samen aan een goede ondersteuning van CSF leerlingen op school, onder begeleiding van de [Ankerscholen CSF](#) en met wetenschappelijke ondersteuning door het interuniversitair expertisecentrum Talent (KU Leuven, UGent en Universiteit Antwerpen). Aan deze lerende netwerken nemen zowel scholen deel die al een goed uitgewerkt beleid rond CSF leerlingen hebben, als scholen die op dat vlak nog zoekende of startend zijn. Het project wordt gefinancierd door het Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming, waardoor deelname aan de lerende netwerken voor scholen **volledig gratis** is. Een unieke kans dus om je CSF beleid te versterken en een stimulerend netwerk uit te bouwen!

Volgend schooljaar worden **nieuwe lerende netwerken CSF opgestart**. Wil je als school deelnemen? Laat het ons weten via [dit formulier!](#)



## Onderzoeksrapport "Verkenning onderwijsbehoeften van uitzonderlijk hoogbegaafde (UHB) leerlingen" gepubliceerd

Binnen het *Project Voorbeeldscholen voor cognitief sterk functionerende leerlingen* heeft Expertisecentrum TALENT op vraag van de Vlaamse Regering de onderwijsbehoeften van uitzonderlijk hoogbegaafde (UHB) leerlingen geëxploreerd en aanbevelingen geformuleerd ten aanzien van de overheid en het onderwijsveld. Het rapport hierover is nu vrijgegeven en kan worden gedownload [op het Talent-platform](#).

Op basis van een literatuurverkenning, focusgroepgesprekken met leraren, begeleiders, ouders en leerlingen en interviews met internationale experts pleit het rapport voor:

- Het centraal stellen van onderwijsbehoeften in het kijken naar deze leerlingen; het gaat om leerlingen met die uitzonderlijk sterk cognitief functioneren voor wie de 'reguliere' CSF maatregelen niet volstaan; om hen tot leren en ontwikkelen te brengen hebben zij nood aan een combinatie van verschillende CSF maatregelen, die op meer doorgedreven wijze moeten worden toegepast;
- Evidence-informed professionalisering van leraren (in opleiding) en andere onderwijsactoren;
- Flexibiliteit in het onderwijssysteem, o.a. over onderwijsniveaus heen (basis-secundair, secundair-hoger) en tussen finaliteiten en studierichtingen in het secundair onderwijs; om flexibele trajecten op maat van deze leerlingen te kunnen opzetten, is een aanpassing van de regelgeving noodzakelijk;
- Mentorship en procesbegeleiders. Zowel (vak)inhoudelijke mentoren die over high level expertise beschikken in het domein waarin de leerling excelleert en zich verder wil ontplooiën, als procesbegeleiders die flexibele trajecten faciliteren, zijn nodig.
- Tijdelijk samenbrengen met ontwikkelingsgelijken. Leerlingen die uitzonderlijk sterk cognitief functioneren (op bepaalde domeinen) kunnen deeltijds samengebracht worden in (bovenschoolse) plusklassen of projectklassen, om te leren en samen te werken. De behoefte aan ontwikkelingsgelijken kan ook bevredigd worden door (radicale) versnelling. In gesprek met de leerlingen dient gekeken te worden naar hun specifieke ontwikkelings- en onderwijsbehoeften.



### Leven hoogbegaafden "intenser"? Meta-analyse over hoogbegaafdheid en overprikkelijkheid

Soms wordt gezegd dat hoogbegaafde of CSF personen "intenser" zouden leven en "overprikkelaar" zouden zijn: ze zouden intenser kunnen genieten maar ook intenser verdriet voelen (emotionele overprikkelijkheid), over scherper afgestelde zintuigen beschikken (zintuigelijke overprikkelijkheid) en vaak erg rusteloos en energiek zijn (psychomotorische overprikkelijkheid). **Maar klopt het dat met een "sterk brein" ook een "intens zijn" samenhangt?**

In 2016 vatte een meta-analyse (Winkler & Voight, 2016) de resultaten van 12 studies over het verband tussen hoogbegaafdheid en verschillende vormen van overprikkelijkheid (overexcitabilities) samen. De overzichtsstudie stelde vast dat hoogbegaafden enkel betekenisvol hoger scoorden voor twee specifieke vormen van overprikkelijkheid die conceptueel erg nauw samenhangen met intelligentie: intellectuele overprikkelijkheid (de honger naar kennis en inzicht) en verbeeldende overprikkelijkheid (een sterk associatief en inventief vermogen). Voor **emotionele, zintuigelijke en psychomotorische overprikkelijkheid**, die soms ook in samenhang met hoogbegaafdheid worden genoemd, waren de verschillen tussen de begaafde en de typische groep echter **onbestaand of erg klein**. De onderzoekers concluderen dan ook dat *"het verre van duidelijk is of overprikkelijkheid gebruikt kan worden bij het vaststellen van hoogbegaafdheid; behoedzame professionelen zullen wellicht liever*

terughoudend zijn over het verband tussen hoogbegaafdheid en overprikkelbaarheid”.

**Meer weten** over dit onderzoek? Op [ons platform](#) lees je er meer over.




---

## Bijleren over CSF onder de Griekse zon: zien we jou ook op ECHA 2024?

Elke twee jaar organiseert de European Council For High Ability (ECHA) een **internationale conferentie** waarop onderwijsprofessionals, onderzoekers en al wie geïnteresseerd is in het domein van cognitief sterk functioneren (CSF) van gedachten wisselen over hoe cognitief talent het best kan worden ondersteund. Dit jaar vindt de conferentie van **28 tot 31 augustus 2024** plaats in het Griekse Thessaloniki. Het wordt een praktijkgerichte conferentie voor leerkrachten en andere professionals, met zowel wetenschappelijke lezingen als praktische workshops. Ook het Expertisecentrum Talent en de ankerscholen CSF organiseren op de conferentie een symposium over de professionalisering van leerkrachten, waarop het werk binnen de [lerende netwerken CSF](#) zal worden voorgesteld en vergeleken met hoe dit in andere landen gebeurt.

Wil je ook graag **deelnemen aan deze inspirerende conferentie**? Op <https://echa2024.gr/> vind je alle informatie die je nodig hebt!




---

## Demotivatie en onderpresteren bij CSF leerlingen bij de overgang naar het secundair onderwijs

Wanneer CSF leerlingen hun interesse en motivatie voor school verliezen, kan dat nefaste gevolgen hebben voor hun schoolloopbaan. Met name de overgang van het basis- naar het secundair onderwijs blijkt daarbij een kritische periode. Dr. Alicia Ramos (KU Leuven, Expertisecentrum Talent) schreef vorig jaar een doctoraat over dit onderwerp. In vier studies vond ze dat sommige CSF leerlingen inderdaad gedemotiveerd geraken, maar ook dat er grote verschillen zijn tussen CSF leerlingen onderling. In het tijdschrift *Jeugd in Ontwikkeling* vatte ze de belangrijkste bevindingen uit haar proefschrift op een toegankelijke manier samen. Deze samenvatting is vrij toegankelijk via <https://jeugdinsonwikkeling.nl/article/view/17712>.

---

## Lezing “CSF jongeren: net als iedereen, of toch een tikkeltje anders?”

Op 26 april verzorgt dr. Jeroen Lavrijsen (KU Leuven, Expertisecentrum Talent) een lezing over CSF jongeren binnen het programma “Lessen in de Psychologie voor de Samenleving”, een lezingenreeks voor het brede

publiek van PPW Continuo (KU Leuven). Vanuit recent onderwijspsychologisch onderzoek formuleert deze lezing een antwoord op de vraag in welke mate CSF jongeren lijken op hun leeftijdsgenoten, en waarin ze verschillen. Vaak wordt bv. gedacht dat CSF jongeren kwetsbaarder zijn voor psychische problemen zoals piekeren en faalangst: klopt dat? Hoe komt het dat sommige CSF leerlingen het goed doen op school, zich gedreven inzetten en zich betrokken voelen – terwijl dat bij andere zoveel moeilijker loopt? En op welke manier kunnen we deze jongeren dan het best ondersteunen?

De lezing vindt plaats in Leuven maar kan ook **via livestream** worden gevolgd. Meer informatie hierover vind je op <https://ppw.kuleuven.be/ppwcontinuo/aanbod/lips>.

---

## Website TALENT

Copyright © 2023 Expertisecentrum Talent

Je kan ons bereiken op volgend adres:

Expertisecentrum Talent

Tiensestraat 102

3000 Leuven

[talent@kuleuven.be](mailto:talent@kuleuven.be)

U ontvangt deze mail omdat u inschreef voor de nieuwsbrief van Expertisecentrum Talent.

Uitschrijven van de nieuwsbrief kan via mail (geen onderwerp of inhoud is nodig) naar

[NIEUWSBRIEFTALENT-UNSUBSCRIBE-REQUEST@LS.KULEUVEN.BE](mailto:NIEUWSBRIEFTALENT-UNSUBSCRIBE-REQUEST@LS.KULEUVEN.BE)

<https://mailing.kuleuven.be/dyn/preview.php?lang=nl> <https://mailing.kuleuven.be/dyn/preview.php?lang=nl>